

**PENSIJŲ ANUITETŲ FONDO
BIUDŽETO 2024 METŲ PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

Pensijų anuitetų fondo (toliau – Fondo) biudžeto 2024-2026 metų projektas (toliau – Biudžeto projektas) parengtas, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos finansų ministerijos paskelbtą šalies ekonominės raidos scenarijų 2024 – 2026 m. ir VSDF valdybos parengtą įplaukų ir išlaidų prognozę, įvertinus II pakopos pensijų kaupimo dalyvių, sulauksiančių senatvės pensijos amžiaus 2024-2026 m., sukaupytą sumų dydį ir potencialių pensijų anuitetų gavėjų skaičių.

Pagrindinės veiklos įplaukos ir išlaidos

Prognozuojamas 2024 m. bendras asmenų, įsigysiančių pensijų anuitetą, skaičius yra 1 148, o 2025 m. ir 2026 m. - atitinkamai 1 632 ir 1 720 gyventojai, įvertinus tai, kad 2026 m. bus indeksuojamos ribos, nuo kurių priklauso, kokią pensijų išmokos rūšį gali rinktis pensijų kaupimo dalyviai. Toks scenarijus pasirinktas, atsižvelgus į trejų metų Fondo veiklos patirtį. Prognozuojama, kad didžioji dalis pensijų kaupimo dalyvių, sukaupusių 10,8 tūkst. eurų ir daugiau, įsigis pensijų anuitetus per du mėnesius sukačius senatvės pensijos amžių, o pensijų anuitetus įsigysiančių pensijų dalyvių vidutinė sukaupta suma II pakopos pensijų fonde 2024 m. bus apie 16,3 tūkst. eurų. Prognozuojant naujų pensijų anuitetų gavėjų skaičių 2024-2026 metais, yra atsižvelgiama į pensijų kaupimo dalyvių, kuriems ankstesniais metais sukako senatvės pensijos amžius, skaičių ir darant prielaidą, kad 25% jų įsigis pensijų anuitetą per artimiausius vienerius metus.

Vadovaujantis trejų Fondo veiklos metų patirtimi, prognozuojama, kad 15 proc. asmenų, įsigysiančių pensijų anuitetą, t.y. 172 žmonės 2024 metais, 245 – 2025 metais ir 258 – 2026 metais rinksis atidėtąjį pensijų anuitetą, todėl į Fondą bus pervesta tik apie 15 proc. II pakopos pensijų fonde sukauptos sumos (tikslus procentas priklauso nuo asmens amžiaus, kai jis kreipiasi dėl pensijų anuiteto įsigijimo). Likusi dalis rinksis standartinį arba standartinį su garantuojamu mokėjimo laikotarpiu pensijų anuitetą. Šios prielaidos taip pat įvertintos, prognozuojant Fondo įplaukas iš vienkartinį įmokų: 2024 m. numatoma gauti 16 356 tūkst. Eur, 2025 m. ir 2026 m. – 23 313 tūkst. Eur ir 30 110 tūkst. Eur atitinkamai. Iš jų 2,5 proc., t.y. 2024 metais 409 tūkst. (2025 m. ir 2026 m. – 583 tūkst. ir 753 tūkst. atitinkamai) vienkartinį atskaitymų nuo gautų pensijų anuitetų įmokų numatoma skirti pensijų anuitetų mokėjimo valdymo ir administravimo išlaidų dengimui. Likusi suma – 2024 metais 15 947 tūkst. Eur (2025 m. ir 2026 m. – 22 730 tūkst. Eur ir 29 357 tūkst. Eur atitinkamai) bus skiriama investavimui ir pensijų anuitetų mokėjimams vykdyti.

Biudžeto projekte pensijų anuitetų išmokoms 2024 m. numatoma skirti 2 581 tūkst. Eur (2025 m. ir 2026 m. – 3 595 tūkst. Eur ir 5 101 tūkst. Eur atitinkamai), atsižvelgus į prognozuojamą įsigytų pensijų anuitetų pasiskirstymą pagal rūšis bei vidutinę sukaupią sumą, už kurią įsigijamas pensijų anuitetas ir pensijų anuitetų įsigijimo pasiskirstymą metų bėgyje. Atidėtojo pensijų anuiteto atveju išmokos pradėdamos mokėti, tik asmeniui sukakus 85 metų, t.y. šią pensijų anuiteto rūšį pasirinkusiems asmenims 2023-2025 metais pensijų anuiteto išmokos dar nebus mokamos.

Valdymo ir administravimo išlaidos prognozuojamos įvertinus Lietuvos Respublikos įstatymais ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais deleguotas funkcijas. Šios išlaidos 2024 m. sudarys 594 tūkst. Eur. Iš jų 433 tūkst. Eur sudarys darbo užmokesčio, įskaitant Pensijų anuitetų fondo tarybos (toliau – Taryba) narių atlygio išlaidas, kartu su susijusiais mokesčiais ir socialinio draudimo įmokomis. Minėtos išlaidos sudarytų 73 proc. visų valdymo administravimo išlaidų sumos. 2024 m. planuojama skirti 29 tūkst. Eur programinės įrangos eksploatavimui, vystymui, atnaujinimui bei priežiūrai, o 89 tūkst. sudarys Pensijų anuitetų fondo veikloje naudojamos programinės įrangos amortizacija. Valdymo ir administravimo išlaidos bus dengiamos vienkartinį atskaitymų nuo gautų pensijų anuitetų įmokų įplaukomis bei paskolos lėšomis. Planuojamos valdymo ir administravimo išlaidos 2025 m. ir 2026 m. sudarys 659 tūkst. Eur ir 770 tūkst. Eur atitinkamai, iš jų 455 tūkst. Eur ir 519 tūkst. Eur sudarys darbo užmokesčio, įskaitant Tarybos narių atlygį, ir susijusių mokesčių išlaidas.

Kitas išlaidas sudaro su investavimo veikla susijusios išlaidos, tokios kaip komisinių mokesčiai tarpininkams, vertybinių popierių sąskaitų tvarkymo ir atsiskaitymo mokesčiai. Numatoma šių išlaidų suma 2024 m. - 71 tūkst. Eur, 2025 ir 2026 m. – 99 tūkst. Eur ir 135 tūkst. Eur atitinkamai

Finansinė ir investicinė veikla

Fondo turtas, atskaičius 2,5 proc. atskaitymo nuo vienkartinių įmokų, pervedamų pensijų anuitetui įsigyti, sumą ir iki 6 mėnesių išmokoms reikalingą sumą, bus investuojamas, o lėšos, gautos išpirkus laikomus ne nuosavybės vertybinius popierius (2025 m. – 600 tūkst. Eur, 2026 m. – 300 tūkst. Eur) - reinvestuojamos ir gaunamos investavimo įplaukos. 2024 m. planuojama investuoti 12 995 tūkst. Eur (2025 m. ir 2026 m. – 19 212 tūkst. Eur ir 23 904 tūkst. Eur atitinkamai) į įvairias finansines priemones: Lietuvos Respublikos ir užsienio šalių vyriausybių ir kitų patikimų ūkio subjektų išleistus ne nuosavybės vertybinius popierius, kolektyvinio investavimo subjektų vienetus. Tai sudarys 80 proc. visų Fondo išlaidų. Iš investicijų palūkanomis 2024 m. numatoma gauti 132 tūkst. Eur įplaukų (2025 m. ir 2026 m. - 180 tūkst. ir 259 tūkst. Eur atitinkamai).

Numatoma, kad įplaukos iš atskaitymo nuo vienkartinių įmokų 2024 m. – 2025 m. nepadengs planuojamų pensijų anuitetų mokėjimo veiklos valdymo ir administravimo išlaidų, todėl skirtumui padengti numatoma skolintis iš Finansų ministerijos. Bendra 2024 metais iš Finansų ministerijos numatomų gauti paskolų suma yra 109 tūkst. Eur, 2025 m. ir 2026 m. - 133 tūkst. Eur ir 51 tūkst. Eur atitinkamai. Ankstesniais metais gautas paskolas Finansų ministerijai planuojama pradėti gražinti nuo 2026 m., t.y. tais metais bus gražinta 2022 m. gauta 108 tūkst. Eur paskola.

Pinigų ir jų ekvivalentų pasikeitimas

Prognozuojamos **2024 m. Fondo biudžeto įplaukos** iš viso **16 356 tūkst. Eur**. Prognozuojamas apskaičiuotų Fondo biudžeto įplaukų surinkimo lygis yra 100 proc., nes įsipareigojimai Fondui atsiranda, tik pensijų kaupimo bendrovėms pervedus pensijų anuitetų įmokas. Skirtumai nuo biudžeto gali atsirasti tik dėl kitokio faktinio pensijų kaupimo dalyvių, kurie įsigis pensijų anuitetus, skaičiaus, jų sukauptų sumų bei Fondo įplaukų iš investuoto turto. Prognozuojamos 2025 m. ir 2026 m. Fondo biudžeto įplaukos iš viso - atitinkamai 23 313 tūkst. ir 30 110 tūkst. Eur.

2024 m. prognozuojamos Fondo biudžeto išlaidos 16 000 tūkst. Eur, 2025 m. ir 2026 m. - atitinkamai 22 653 tūkst. Eur ir 29 408 tūkst. Eur.

Prognozuojama, kad einamųjų metų įplaukos 2024 m. viršys išlaidas 356 tūkst. Eur, o 2025 m. ir 2026 m. - 660 tūkst. Eur ir 702 tūkst. Eur atitinkamai.

2024 m. pradžioje Fondo einamosiose sąskaitose planuojamas pinigų likutis 1 188 tūkst. Eur, metų pabaigoje planuojamas pinigų likutis 1 545 tūkst. Eur (2025 m. ir 2026 m. atitinkamai 2 205 tūkst. Eur ir 2 907 tūkst. Eur). Toks pinigų likutis reikalingas pensijų anuitetų mokėjimams per artimiausius 6 mėnesius vykdyti.